

Tantárgy neve	Regionális és globális környezeti változások (Földrajzi övezetesség)
Tantárgy kódja	FDM1815 és L
Kreditpont	2
Összóraszám (elm.+gyak.)	2+0
Ellenőrzés módja	Kollokvium: ppt beszámoló <i>szóban</i> és éghajlati topográfia <i>írásban</i> 1. Egy esettanulmányt feldolgozó ppt beszámoló elkészítése és előadása a témából a házi dolgozati követelményeknek megfelelően: <i>a, regionális és globális környezeti problémák hatása egy adott földrajzi zóna tényezőire vagy</i> <i>b, egy földrajzi zóna felszínfejlődésének és formakincsének jellemzése egy adott mintaterületen</i> 2. <i>Öt példatáj besorolása a megfelelő földrajzi övezetbe a módosított Trewartha éghajlati rendszer szerint, megadva a kritériumok jelentését, valamint bejelölni a kiadott Föld térképre. A feladat megoldása nem lehet 0 pont!!</i> <i>A kollokvium jegy a két részjegy átlaga.</i>
Az ellenőrzés formája	<i>A bemutató előírásai:</i> az Intézet honlapján készített útmutató alapján, legalább három szakirodalom felhasználásával, irodalomjegyzékkel, szövegekőzi hivatkozásokkal, önálló fogalmazásban. Másolt szövegrészeket tartalmazó vagy szövegekőzi hivatkozások nélküli bemutató nem felel meg. <i>forma:</i> legalább 10 dia; Az adott táj földrajzi helyzete, földrajzi tényezőinek rövid jellemzése és a táj földrajzi tényezőkben bekövetkezett antropogén változások (földtan képződmények, domborzat, felszínalakok, éghajlat, vízrajz, talaj, növényzet, tájhasználat) önálló diákon történő bemutatása , <i>vagy egy földrajzi zóna felszínfejlődésének és mai formakincsének jellemzése az éghajlati és földtani, domborzati viszonyok változásának függvényében térképekkel, fotókkal és a fontosabb jellemzők szöveges leírásával, példaterületekkel.</i> Szakirodalom: <i>lábjegyzet és irodalomjegyzék</i>
Az ellenőrzés ideje	Beszámoló előadása és beugró: 2013.12.13. 14:00-18:00
Ellenőrzés anyaga	Az előadás anyaga és a kötelező irodalmak
Javítás	A TVSz szerint maximum két alkalommal javítható a bemutató is és a vizsga is.

Félévi tematika

1. A földrajzi övezetesség rendszere
2. A tájtényezők változásai a földrajzi övezetekben;
3. A morfordinamikai folyamatok és az éghajlati övezetesség kapcsolatrendszere
4. Az egyenlítői öv természetföldrajza (trópusi esőerdő) és változásai
5. Az átmeneti öv természetföldrajza (trópusi szavanna és száraz szavanna) és változásai
6. A térítői öv természetföldrajza (zonális és hűvös parti sivatagok) és változásai
7. A meleg mérsékelt öv természetföldrajza I. (szubtrópusi sziyepp, mediterrán) és változásai
8. A meleg mérsékelt öv természetföldrajza (csapadékos nyarú szubtrópus) és változásai

9. A valódi mérsékelt öv természetföldrajza I. (enyhe telű óceáni területek) és változásai
10. A valódi mérsékelt öv természetföldrajza II. (nedves kontinentális éghajlatú területek) és változásai
11. A valódi mérsékelt öv természetföldrajza III. (mérsékelt övi sztyepp és sivatag) és változásai
12. A hideg mérsékelt öv természetföldrajza (óceáni és szárazföldi szubpoláris) és változásai
13. A hideg övezet természetföldrajza (tundra és állandóan fagyos területek) és változásai
14. A magassági övezetesség rendszere és változásai
15. Jegymegajánló ZH

Kollokviumi tételsor

1. A földrajzi övezetesség rendszere, Hevesi A. egyszerűsített beosztása, Trewartha beosztása
2. A tájtényezők változásai a földrajzi övezetekben;
3. A morfordinamikai folyamatok és az éghajlati övezetesség kapcsolatrendszere
4. Az egyenlítői öv morfordinamikai folyamatai és formakincse
5. Az egyenlítői öv természetföldrajza és változásai
6. A trópusi szavanna morfordinamikai folyamatai és formakincse
7. A trópusi szavanna természetföldrajza és változásai
8. A száraz szavanna morfordinamikai folyamatai és formakincse
9. A száraz szavanna természetföldrajza és változásai
10. A zonális sivatagok morfordinamikai folyamatai és formakincse
11. A zonális sivatagok természetföldrajza és változásai
12. A hűvös parti sivatagok morfordinamikai folyamatai és formakincse
13. A hűvös parti sivatagok természetföldrajza és változásai
14. A szubtrópusi sztyepp természetföldrajza és változásai
15. A szubtrópusi sztyepp morfordinamikai folyamatai és formakincse
16. A mediterrán természetföldrajza és változásai
17. A mediterrán morfordinamikai folyamatai és formakincse
18. A csapadékos nyarú szubtrópus természetföldrajza és változásai
19. A csapadékos nyarú szubtrópus morfordinamikai folyamatai és formakincse
20. Az enyhe telű óceáni területek természetföldrajza és változásai
21. Az enyhe telű óceáni területek morfordinamikai folyamatai és formakincse
22. A nedves kontinentális éghajlatú területek természetföldrajza és változásai
23. A nedves kontinentális éghajlatú területek morfordinamikai folyamatai és formakincse
24. A mérsékelt övi sztyepp természetföldrajza és változásai
25. A mérsékelt övi sztyepp morfordinamikai folyamatai és formakincse
26. A mérsékelt övi sivatag természetföldrajza és változásai
27. A mérsékelt övi sivatag morfordinamikai folyamatai és formakincse
28. A óceáni és szárazföldi szubpoláris öv természetföldrajza és változásai
29. A óceáni és szárazföldi szubpoláris öv morfordinamikai folyamatai és formakincse
30. A tundra és állandóan fagyos területek természetföldrajza és változásai
31. A tundra és állandóan fagyos területek morfordinamikai folyamatai és formakincse
32. A magassági övezetesség rendszere és változásai

Kötelező irodalom:

Borsy Z. (szerk.) (1993) : Általános természetföldrajz. – Budapest : Nemzeti Tankönyvkiadó. – p. 642-664; p. 676-806. (Éghajlati morfológiai régiók; 5. A Föld talajai; 6. Az élővilág földrajza);

Ajánlott irodalom:

Attenborough, D. (1988) : Az élő bolygó. – 323 p.

Borsy Z. (szerk.) (1993) : Általános természetföldrajz. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó. – p. 832.

Cartographia. 2004. Földi környezetünk atlasza. Cartographia, Budapest. – 56 p.

Péczy Gy. (1984) A Föld éghajlata. Nemzeti tankönyvkiadó, Budapest. – 586 p.

Törzsanyag / A kollokviumi jegy megadásának minimumkövetelményei:

- ☞ A jelölt értse meg a szoláris éghajlati övezetesség okait és következményeit.
- ☞ Ismerje a földrajzi övezetesség rendszerét a Hevesi A. féle egyszerűsített változatban és Trewartha szerint.
- ☞ Tudja jellemezni az adott földrajzi övezet fő éghajlati paramétereinek mennyiségi oldalát és időbeli eloszlását
- ☞ Tudja jellemezni az adott földrajzi övezet fő felszínformáló folyamatait és formakincsét.
- ☞ Tudja jellemezni az adott földrajzi övezet fő természetföldrajzi tényezőit.
- ☞ Képes legyen a magassági övezetek felsorolására és párhuzamosítására a horizontális földrajzi övezetességgel.